

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی هنری صاد
مدیر مسئول و سردبیر: محمدرضا شفیعی
دبیر تحریریه: امیر افشار فتوحی

www.rooznamehsaba.com
rooznamehsaba

تهران - خیابان آیت الله مدنی - کوچه خجسته منش - پلاک ۵
تلفن: ۶-۷۷۵۸۲۴۲۲ - فکس: ۷۷۵۴۸۲۴۵
چاپ: موسسه فرهنگی مطبوعاتی ایران
توزیع: نشر گستر امروز

گفت‌وگوی صبا با حسین مهکام، کارگردان و نویسنده فیلم سینمایی «عینک قرمز»

در «عینک قرمز» به دنبال هجو هستیم نه هزل

گفت: نسخه نهایی فیلمنامه‌های من در مقایسه با خود فیلم حدود ۳۰ درصد تفاوت دارد چون برای من کارگردانی یک بار بازنویسی مجدد فیلمنامه است. یعنی فیلمنامه را در لحظه ساخت به فراخور بازی بازیگر، لوکیشن، لباس و هر آپشنی که وارد اتمسفر فیلم می‌شود تغییر می‌دهم چون مدل بازی‌ها و پتانسیل بازیگرها بر روی دیالوگ‌ها بسیار تاثیر گذار است به همین دلیل به نظر من بازنویسی نهایی یک فیلمنامه، ساخته شدن آن فیلمنامه است و این تغییر مسیر طبیعی فیلمسازی است.

مهکام با اشاره به اینکه در حین نگارش فیلمنامه به پرسوناژها فکر می‌کند خاطر نشان کرد: دوره‌ای که فیلمنامه می‌نوشتم چون به پرسوناژها فکر می‌کنم بازیگرانی را به کارگردانها پیشنهاد می‌دادم که پذیرفته می‌شد یا پذیرفته نمی‌شد. یکی از وظایف کارگردان بازی گرفتن از بازیگر است و بست بازیگردانی را نمی‌فهمم چون ۵۰ درصد از وظیفه کارگردان بازی گرفتن از بازیگر است. همیشه در فیلمسازی متن‌های خود را کار کرده‌ام و طبیعتاً در حین نگارش به مصادیق بیرونی آن فکر می‌کنم و اگر مصادیق بیرونی آن تغییر کند فیلمنامه را مجدد بازنویسی خواهم کرد. به بسیاری از دوستانی که در این فیلم همکاری کرده‌اند در حین نگارش فیلمنامه فکر کردم و در زمان ساخت به فراخور تغییر کاراکترها متن بازنویسی شده و بر اساس آن فیلمنامه نهایی فیلم ساخته شد. این کارگردان خاطر نشان کرد: اینکه فیلم حاوی پیام باشد برای من بسیار با اهمیت است ولی دوست ندارم پیام فیلم به زبان کاراکتر جاری شود و باید پس هر اتفاقی، حرف مهمی وجود داشته باشد ولی تماشاگر ایرانی چنین رویکردی را در فیلم کمدی نمی‌پسندد و دوست ندارد تلنگری به او زده شود و یکی از دلایلی که سینمای کمدی ما دچار کپی شده و از الگوی مشابه و تکراری پیروی می‌کنند، خواست و سلیقه مخاطب است و چون سیستم اقتصاد و سرمایه سینما جواب گرفته بر اساس همین رویه کپی کاری پیش می‌رود. بنابراین در سینمای کمدی با مخاطبی روبرو هستیم که او به فیلمساز می‌گوید چه بسازد و من نمی‌خواهم تحت تاثیر دیکته مخاطب باشم.

مسیر پیچیده است چون به تعداد زیادی از بازیگران فکر می‌کنیم و اگر این بازیگران محقق نشوند شیمی کار متفاوت می‌شود ولی در این فیلم خوشبختانه همه بازیگرانی که در نظر داشتیم توانستند در فیلم حضور یابند یا لطف کردند و شرایط حضورشان را فراهم کردند. کارگردان و نویسنده فیلم سینمایی «عینک قرمز» درباره شکل گیری ایده این داستان گفت: حوالی سال ۹۸ مهدی بدرلو، ایده‌ای را برای نگارش به من پیشنهاد دادند که آن ایده در فراز و فرودهای بسیار زیادی به فیلمنامه «عینک قرمز» تبدیل شد که با ایده اولیه بدرلو فاصله زیادی دارد. من همواره در زمانی که فیلمنامه می‌نوشتم به دنبال مدل متفاوتی از فیلمنامه بودم که «بی حسی موضعی» نیز نمونه‌ای از این نوع فیلمنامه‌ها است. کمدی «عینک قرمز» با کمدی‌های فکاهی تفاوت زیادی دارد، البته این بدان معنا نیست که من فقط به این ژانر علاقه دارم بلکه به فیلم‌های تلخ اجتماعی نیز علاقه‌مندم به همین علت در گذشته به این ژانر پرداخته‌ام و بعد از این نیز حتماً به این ژانر خواهم پرداخت.

وی در پاسخ به اینکه فیلمسازی از نظر محدودیت‌های موجود، در ژانر کمدی سخت‌تر است یا اجتماعی خاطر نشان کرد: اگر منظور شما مسئله ممیزی‌هاست من خیلی بلد این موضوع نیستم چون به نظرم مسئله ممیزی در دولت‌ها و دوره‌های مختلف تلقی‌ها و رفتارهای متفاوتی دارد و به ژانر مربوط نمی‌شود و اتفاقاً این گمان وجود دارد که در فضای کمدی فضای آزادتری وجود دارد ولی من این طور فکر نمی‌کنم و به نظرم به نسبت دولت‌ها مسئله متفاوت می‌شود ولی اگر منظور شما محدودیت از نظر مخاطب است، ژانر کمدی از نظر مخاطب محدودیت بیشتری دارد چون مخاطب ایرانی با کمدی‌های متفاوت خیلی آشنا نیست تا حدی که فلینی، وودی آلن و حتی داریوش مهرجویی خودمان را نمی‌شناسد و در کمدی به دنبال هزل است در حالی که ما در «عینک قرمز» به دنبال هجو هستیم. کارگردان فیلم «بی حسی موضعی» با اشاره به اینکه فیلمنامه در مرحله ساخت دچار یک بازنویسی بسیار سهمگینی می‌شود درباره تغییرات فیلمنامه «عینک قرمز» حین ساخت

«حسین مهکام» کارگردان و فیلمنامه‌نویس این روزها فیلم «عینک قرمز» را روی پرده سینماها دارد. یک کمدی خوش ساخت با بازی حامد بهداد در نقش اصلی. نام مهکام که همواره با فیلمنامه‌نویسی گره خورده، در قامت کارگردان هم با «بی حسی موضعی» و «آزادی مشروط» سر زبان‌ها افتاد و حالا با «عینک قرمز» در پی تجربه‌ای متفاوت در ژانر کمدی است.

حسین مهکام، با بیان اینکه ما در «عینک قرمز» به دنبال هجو هستیم توضیح داد: در ادبیات هزل به سمت فکاهی رفتن و صرف خنداندن مخاطب است و هجو به معنای شکستن ساختارهای فکری و معناهای پیشینی مخاطب است. در ادبیات، از روزگار سعدی تا به امروز مقوله هجو در سینما مدلی از کمدی را دنبال می‌کند که مخاطب ایرانی چندان به آن آشنا نیست یا میلی به چنین کمدی ندارد. مخاطب ایرانی در فیلم کمدی فقط می‌خواهد بخندد و به چیزی فکر نکند ولی ما در این فیلم توقع داریم مخاطب هم بخندد و هم به یک سری چیزها فکر کند البته من در «عینک قرمز» بیش از هر چیز به دنبال فضای فانتری بودم.

وی درباره چگونگی پرداختن به فضای فانتری در فیلم سینمایی «عینک قرمز» گفت: برای من در فضای سینمای کمدی آنچه بسیار مهم است وارد کردن تماشاگر به عرصه تخیل و خیال است تا با جهان و قراردادهای جدیدی روبه‌رو شود یعنی وقتی از سینما خارج می‌شود گویی خوابی دیده است. این نگاه نیازمند تماشاگری است که به این ماجرا کاب دهد که البته تجربه‌های این چنینی در تاریخ سینمایی کسور وجود دارد، مرحوم مهرجویی، حمید نعمت‌الله، مانی حقیقی، علی مصفا و سرروش صحت به این شیوه عمل کرده‌اند. فضای فانتری در این فیلم برای من بسیار اهمیت داشته به همین دلیل این رویکرد در تدوین، دکوپاژ، میزانشن و مدل بازی‌ها وجود دارد به طوری که با برخی از پرسوناژها و رخدادها فیلم رفتار انیمیشن گونه انجام می‌شود. مهکام درباره بازی متفاوت بازیگران فیلم «عینک قرمز» توضیح داد: رسیدن به کستینگ یک

مهدیه مالکی
گفت و گو

